

6 ŞUBAT DEPREMLERİNİN ADİYAMAN İŞGÜCÜ PİYASASI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN TÜRKİYE İŞ KURUMU VERİLERİNE GÖRE ANALİZİ

Mehmet TATAR*

Öz

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ın Pazarcık (Mw:7.7) ve Elbistan (Mw:7.6) ilçelerinde meydana gelen iki büyük deprem Adiyaman'ın da içinde yer aldığı 11 ilin sosyo ekonomik yapısını olumsuz etkilemiş ve bölgesel bir krize neden olmuştur. Ölüm, yaralanma, göç ve iş kayıplarının yaşanmasına neden olan bu kriz, Adiyaman işgücü piyasasını olumsuz etkilemiştir. Betimsel istatistik yönteminin kullanıldığı bu çalışmada amaç 6 Şubat depremlerinin Adiyaman işgücü piyasası üzerindeki etkilerini Türkiye İş Kurumunun (İŞKUR) verileri ışığında analiz etmektir. İŞKUR'un verileri üzerinden yapılan analiz, ildeki ekonomik ve sosyal durumu anlamak açısından kritik öneme sahiptir. İŞKUR verileri, kısa vadede kayıtlı işsiz, açık iş, işe yerleştirme sayılarında azalma olduğunu, sektörel daralmanın yaşandığını ve istihdam programlarına olan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Çalışmanın odak noktası, İŞKUR'un pasif istihdam politikası araçlarıyla Adiyaman'da istihdamı korumaya ve gelir kaybını önlemeye, aktif istihdam politikası araçlarıyla da istihdamın artmasına ve işsizliğin azalmasına katkı sağlamaya çalışmasıdır.

Anahtar Kelimeler: 6 Şubat depremi, Adiyaman, İşgücü piyasası, İŞKUR

ANALYSIS OF THE IMPACT OF THE 6 FEBRUARY EARTHQUAKES ON THE ADIYAMAN LABOR MARKET BASED ON DATA FROM THE TURKISH EMPLOYMENT AGENCY

Abstract

On February 6, 2023, two major earthquakes occurred in the districts of Pazarcık (Mw:7.7) and Elbistan (Mw:7.6) in Kahramanmaraş, negatively affecting the socio-economic structure of 11 provinces, including Adıyaman, and causing a regional crisis. This crisis, which resulted in deaths, injuries, displacement, and job losses, has negatively impacted the labor market in Adıyaman. The aim of this study, which employs descriptive statistical methods, is to analyze the effects of the February 6 earthquakes on the labor market in Adıyaman using data from the Turkish Employment Agency (İŞKUR). The analysis conducted using İŞKUR data is of critical importance in understanding the economic and social situation in the province. İŞKUR data reveals a decrease in registered unemployment, job vacancies, and job placements in the short term, indicating sectoral contraction and the need for employment programs. The focus of the study is on İŞKUR's efforts to protect employment and prevent income loss in Adıyaman through its passive employment policy tools, and to contribute to increasing employment and reducing unemployment through its active employment policy tools.

Keywords: February 6 earthquake, Adıyaman, Labor Market, İŞKUR

1. GİRİŞ

Afet, günlük yaşamı kesintiye uğratan can kaybına, ekonomik, sosyal ve fiziksel zararlara neden olan insan veya doğa kaynaklı olaylardır (Ateş, 2024). Doğal afetler, psikolojik ve sosyolojik kayıpların yanı sıra ekonomik kayıplara da yol açmaktadır. Afetlerin meydana getireceği can ve mal kayıplarını en az seviyeye indirmek amacıyla mevcut kıt kaynakların en uygun şekilde kullanılması için afet ekonomisinden yararlanılmaktadır. Afet ekonomisi, doğal afetlerin neden olduğu ekonomik kayıpları azaltmada kolaylık sağlamaktadır (Yurgiden, 2024: 153).

Afet ekonomisi ve risk yönetimi teorileri birbirini tamamlayan disiplinlerdir. Afet ekonomisi, afetlerin ekonomik etkilerini modelleyerek karar vericilere nicel ve nitel bilgi sağlarken risk yönetimi ise bu etkilerin önlenmesi, minimize edilmesi ve yönetilmesi için kullanılacak strateji ve araçları sunar. Her iki alan da afetlerin etkisini azaltma konusunda birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Afet risk yönetimi, sadece ekonomik etkileri değil aynı zaman da toplumsal etki ve insan yaşamı üzerindeki etkileri de hedef alan geniş bir çerçevedir. Bu çerçeve, afetlerin meydana gelmeden önce ortaya çıkabilecek risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve azaltılması süreçlerini içermektedir. Türkiye, konumu ve coğrafi yapısı nedeniyle afetlere maruz kalan bir ülkedir. Dolayısıyla, afetlerle mücadelede afet ve risk yönetimi önem arz etmektedir. Afetlerin neden olduğu zararları azaltmaya yönelik çağdaş “afet ve risk yönetim sistemi” ne ihtiyaç vardır (Şahin, 2009: 4). Afetin etkin yönetilmesi amacıyla 5902 sayılı kanun gereği AFAD kurulmuştur. Böylece “Bütünleşik Afet Yönetim Sistemine” geçilmiştir. Bütünleşik Afet Yönetiminin prensipleri gereği afetlerde önceliğin risk azaltma yönetiminin verilmesi anlayışına geçilmiştir. Afet yönetim sisteminin kurulması için afet öncesi hazırlık, planlama ve risk azaltma çalışmalarına öncelik verilmiş, toplumun eğitim ve bilinçlenmesini artırmak amacıyla ilgili faaliyetler arttırılmaktadır (Öztekin & Altunç, 2025: 5).

Doğal afetler yıkıcı, maliyetli ve öngörülemez olaylardır. Deprem, sel, yangın, çığ ve heyelan gibi doğal afetler yıkım, ölüm ve yaralanmalara yol açarken aynı zamanda işgücü piyasasını da olumsuz etkileyerek birey ve toplum üzerinde yüksek maliyetlerin oluşmasına neden olmaktadır. Doğa kaynaklı afetlerin ilk etkisi istihdam, işsizlik ve ekonomik üretim üzerinde ortaya çıkmaktadır (Konya, 2025). Doğal afetler içerisinde diğerlerine göre en sık ve en yıkıcı olan afet türü depremlerdir. Depremler ulaşım, sağlık, eğitim, tarım ve diğer sektörler üzerinde olumsuz etkiler bırakmaktadır. Türkiye, konumu ve coğrafi yapısı nedeniyle bir deprem ülkesidir. Geçmişten günümüze Türkiye’de meydana gelen büyük

depremler; 1930 Hakkari, 1939 Erzincan, 1941 Van-Erciş, 1946 Varto, 1967 Adapazarı, 1971 Bingöl, 1976 Denizli, 1992 Erzincan, 1995 Dinar, 1998 Ceyhan, 1999 Marmara ve Düzce, 2003 Bingöl, 2011 Van, 2020 Elazığ ve 2020 İzmir depremleridir (Marangoz & İzci, 2023).

17 Ağustos 1999'da Yalova merkezli 7,4 şiddetindeki Marmara depremi büyük bir yıkıma yol açarak 18.000 kişinin ölümüne, 50.000 kişinin yaralanmasına, 5.000 binanın yıkılmasına, 340.000 binanın hasar görmesine, 14.513 işletmenin kapanmasına, 150.000 kişinin işsiz kalmasına ve istihdamın daralmasına neden olmuştur (Kasapoğlu & Ecevit, 2003: 339).

23 Ekim 2011'de Van'da 7.2 şiddetinde meydana gelen deprem ciddi mal ve can kayıplarına neden olmuştur. Deprem sonrası birçok iş yeri yıkılmış ve işsizlik sayısında ciddi artışlar gözlemlenmiştir. Yaklaşık 250.000 kişinin bu süreçte zorunlu olarak göç etmesi bölgedeki iş gücünün azalmasına ve bölgeden ayrılmasına neden olmuştur (Dilekli Karatay & Çilmi, 2024: 325).

Son yılların en şiddetli depremlerinden biri de 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerdir. 6 Şubat 2023 Pazartesi günü saat 04.17'de ve 13.24'te Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde Mw7,7 ve Mw7,6 büyüklüğünde meydana gelen iki deprem Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Malatya, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Kilis ve Osmaniye illerini önemli ölçüde etkilemiş, yıkım ve ölümlere neden olmuştur. Bu depremlerde 50.783 kişi hayatını kaybetmiş, 115.353 kişi yaralanmış ve 37.984 bina yıkılmıştır (AFAD, 2023: 3). Deprem, insanları fiziksel, ruhsal, sosyal ve ekonomik olarak olumsuz etkilerken bireylerin iş ve gelir kaybına uğramalarına, barınma, beslenme, sağlık ve eğitim gibi birçok ihtiyaçlarını karşılayamamalarına neden olmuştur. Yaklaşık 14 milyon insanın olumsuz etkilendiği depremde tarım alanları, işyerleri ve fabrikalar hasar görmüştür. SGK verilerine göre 11 ilde işçi sayısı %23,6 (446.000) ve işyeri sayısı %30,2 (66.000) oranında azalmıştır (TEPAV,

2023: 6). Deprem bölgesinde işyerlerinin kaybedilmesi istihdam alanlarının azalmasına diğer bölgelere göçlerin yaşanmasına ve işgücü açığının oluşmasına neden olmuştur (Çetinkaya & Torun, 2023: 70). Konuyla ilgili literatür incelendiğinde çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda yer almaktadır.

(Fırat M. , 2022), çalışmasında depremlerin toplumsal etkilerini incelemiş ve bazı sosyolojik değerlendirmelere yer vermiştir. Deprem sonrası ortaya çıkan sosyal problemler olarak bilinen göç, yoksullar, engelliler, yaşlılar ve işsizler gibi dezavantajlı grupların yaşadığı sosyal eşitsizlikleri ele almıştır.

(Marangoz & İzci, 2023), depremlerin ekonomik büyümeyi negatif yönde etkileyen doğal bir afet olduğunu ve girişimcilerin deprem sonrasında yeni iş fırsatları yaratmada önemli bir rol oynadıklarını belirtmişler. Can ve hasar kaybına yol açan 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin yaşandığı bölgede yaratıcı ve inovatif girişimsel faaliyetlerin desteklenmesinin afetin olumsuz etkilerinin azaltılmasında faydalı olabileceğini dile getirmişler.

(Dündar, 2023), 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin neden olduğu yıkımın ağır bilançosunun etkilerini gidermek amacıyla devletin tüm kurum ve kuruluşlarıyla çalışmalar yaptığını ve bunun yanı sıra Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin (TOBB) deprem bölgesinde çok yoğun faaliyetlerde bulunduğunu ve iş dünyasına yönelik çalışmalar yaptığını ifade etmiştir.

(Dilekli Karatay & Çilmi, 2024: 325), çalışmasında, doğal afet türü olan depremin insan hayatını ve toplumsal hayatı derinden etkilediğini ve yakın tarihlerde Gölcük, Van, Elazığ ve Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerin sonucunda zorunlu göç ve istihdam probleminin yaşandığını ifade etmişler.

(Demirbaş & Görücü, 2024), deprem vb. afetler ve savaş gibi olağanüstü durumların işsizlik ve istihdam üzerinde etkili olduğunu belirtirken 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerden en çok etkilenen illerden biri olan Malatya'da depremin istihdam üzerindeki etkisini İŞKUR kayıtlarını esas alarak açıklamaya çalışmıştır. Betimsel istatistik yöntemini kullanarak deprem sonrasında kaybedilen çalışma saatleri açısından Malatya'nın depremden en fazla etkilenen il olduğunu, açık iş ve işe yerleştirme sayılarında azalışın yaşandığını, mesleki eğitim ve işbaşı eğitim programlarına katılımın azaldığını tespit etmiştir.

(Ateş, 2024), 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremlerinin ihracat ve ithalatta yapısal kırılmaya neden olduğunu, deprem sonrasında ihracatta hızlı bir toparlanmanın olduğunu ve ithalatta ise benzer bir toparlanmanın görülmediğini belirtmiştir.

(Boz, 2025), 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremin Hatay işgücü piyasası üzerindeki etkilerini İŞKUR kayıtları ile analiz etmiştir. Çalışmada ikincil veri analizi yöntemini kullanarak Eylül 2022 ve 2023 tarihli İŞKUR istatistiklerini temel alarak depremin işgücü piyasası üzerindeki etkilerini incelemiştir.

(Konya, 2025), 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinin işgücü piyasasını nasıl etkilediğini incelemiştir. Çalışmada depremden etkilenen 11 ilin işgücü piyasası verilerini (işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranı) kullanarak yaptığı betimsel inceleme sonucunda 2024 yılında istihdam ve işsizlik oranlarının 2022 yılına göre toparlandığını ifade etmiştir. Ayrıca çalışmada depremin Türkiye işgücü piyasası üzerindeki etkisini ölçmek için Bai-Perron birim kök testi uygulamıştır. Sonuç olarak, depremin etkisinin görüldüğü dönemde işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarında yapısal kırılmaya neden olduğunu tespit etmiştir.

Literatür incelendiğinde elde edilen temel bulgu, doğal afet olarak bilinen depremlerin işgücü, istihdam, işsizlik ve işgücü piyasasını olumsuz etkilediği görülmektedir. 6 Şubat depremlerinden en fazla etkilenen illerden biri de Adıyaman'dır. Yaşanan depremde 8.387 kişinin hayatını kaybettiği, 1.485 binanın yıkıldığı, 68 bin yapının hasar gördüğü ve 6.108 yapının ise acil yıkılması gerektiği tespit edilmiştir (Sezik, 2024: 424). Asrın felaketi olarak nitelendirilen 6 Şubat depremleri nedeniyle Adıyaman'da meydana gelen ölümler, yaralanmalar ve yaşanan göç işgücü piyasasını olumsuz etkilerken bütün bu yaşananlar işverenlerin nitelikli işgücünü bulmalarını zorlaştırmıştır. Deprem sonrası işgücü piyasasında yaşanan sorunların tespiti ve sorunların çözümü konusunda kamu kurumlarının sağladığı destekler ile ticari hayat yeniden canlandırılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin Adıyaman işgücü piyasası üzerindeki etkilerini Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) verileri ışığında analiz ederek ildeki ekonomik ve sosyal durumu anlamak, geleceğe yönelik uygulanacak politika önerilerinin oluşturulmasına ve geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Bu çalışma, 6 Şubat depremlerinin Adıyaman işgücü piyasası üzerinde meydana getirdiği değişim ve gelişmelerin izlenmesi, değerlendirilmesi, geleceğe yönelik uygulanacak politikaların oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu makalede, söz konusu depremlerin Adıyaman işgücü piyasası üzerindeki etkileri ve İŞKUR'un süreç içerisinde uyguladığı aktif ve pasif istihdam politikaları akademik bir perspektifle ele alınarak deprem sonrası istihdam stratejilerinin önemi vurgulanmaktadır.

Literatür tarama yönteminin yanı sıra betimsel istatistik yönteminin de kullanıldığı bu çalışmada deprem öncesi (2022) ve sonrası (2023-2024) dönemlerine ait İŞKUR tarafından yayınlanan yıllık istatistik verileri, yüzdesel değişim ve frekans analizleri kullanılarak karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Veriler, özellikle Adıyaman iline ait işe yerleştirme sayıları, işsizlik başvuruları ve geçici istihdam programlarına katılım oranları üzerinden değerlendirilmiştir. Ayrıca, çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verileri de kullanılmıştır.

Bu çalışmada, 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen Adıyaman'da nüfus, göç durumu, işgücü piyasasının genel görünümü ele alınmıştır. Sonrasında istihdamın korunması, artırılması ve işsizliğin azaltılması yönünde İŞKUR'un kurumsal destekleri incelenmiş ve yorumlanmıştır. Sonuç kısmında ise yapılan çalışmadan elde edilen bulgulara ve sağlıklı bir işgücü piyasasının oluşmasına yönelik politika önerilerine yer verilmiştir.

2. 6 ŞUBAT DEPREMLERİNİN ADIYAMAN İŞGÜCÜ PİYASASI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

İşgücü piyasası, çalışanların mesleki beceri ve yeterliliklerini yani emeklerini bir ücret karşılığında arz ettikleri, işverenlerin ise ihtiyacı olan işgücünü talep ettikleri piyasayı ifade etmektedir (İPA, 2019: 163). Diğer bir ifadeyle, işgücü arzı ile işgücü talebinin bulunduğu, işgücünün ücret ve çalışma şartlarının belirlendiği piyasadır. 6 Şubat depremlerinin Adıyaman işgücü piyasası üzerindeki etkilerini anlamak açısından deprem öncesi ve sonrasındaki istatistiksel verilerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi önemlidir.

2.1. Adıyaman'da Demografik Veriler

6 Şubat depremlerinin Adıyaman'da meydana getirdiği olumsuzluklar bireylerin iş ve gelir kaybına uğramalarına, barınma, beslenme, sağlık ve eğitim gibi birçok ihtiyacını karşılayamamasına neden olmuştur. Dolayısıyla, depremlerin sonrasında yaşanan belirsizlikler ve artçı depremlerin devam etmesi il dışına göçü beraberinde getirmiştir. Tablo 1'de yer alan TÜİK verilerine göre 2022 yılında

Adıyaman'da nüfus 635.169 iken 2023 yılında yaşanan 6 Şubat depremlerinin yıkıcı ve ölümcül etkisi sonucunda meydana gelen ölüm ve il dışına gerçekleşen göç sonucu nüfus 30.191 azalarak 604.978'e gerilemiştir. 2024 yılında ildeki toparlanma sonucu ilin aldığı göçün verdiği göçten fazla olduğu ve yeni doğanlar ile birlikte nüfusun artış sergilediği görülmektedir. 2024 yılında ilin nüfusu 611.037 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1. Adıyaman'da Demografik Veriler

Dönem	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	Net göç hızı (%)
2021-2022	635 169	18 780	23 359	- 4 579	-7,2
2022-2023	604 978	23 294	48 372	- 25 078	-40,6
2023-2024	611.037	22.295	21.158	1.137	1,9

Kaynak: (TÜİK, 2025/A)

2.2. Adıyaman'da İşgücü Piyasasının Genel Görünümü

6 Şubat depremlerinden birinci derecede etkilenen Adıyaman'da 2022 yılında 4/a kapsamında toplam 8.956 işyeri bulunmaktaydı (SGK, Aralık İstatistik Bülteni, 2022). 2023 yılında ise 4/a kapsamındaki işyeri sayısının 6.590 olduğu tespit edilmiştir (SGK, Aralık İstatistik Bülteni, 2023). Adıyaman'da 5.765 işyeri depremden olumsuz etkilenmiştir (SBB, 2023: 26). Tablo 2'de görüldüğü üzere, Adıyaman il merkezinde yer alan Organize Sanayi Bölgesi (OSB) ve Küçük Sanayi Sitesindeki (KSS) işletmelerde hasar oluşmuştur. Küçük sanayi sitesinde daha fazla hasarın meydana geldiği görülmektedir. İşletmelerde oluşan hasar ve işyerlerinin kaybedilmesi üretimde aksamaların yaşanmasına, istihdam alanlarının azalmasına, diğer bölgelere göçlerin yaşanmasına ve işgücü açığının oluşmasına neden olmuştur.

Tablo 2. Adıyaman'da OSB ve KSS'lerde İşletmelerin Hasar Durumu

	Yıkılan	Ağır	Orta	Az	Hasarsız	Diğer	Toplam
Organize Sanayi Bölgesi	3	16	35	98	122	49	323
Küçük Sanayi Sitesi	3	64	81	248	599	90	1.085

Kaynak: (SBB, 2024: 101)

Mart 2023 tarihi itibarıyla, deprem bölgesinde kayıp çalışma saatinin en yüksek olduğu ikinci il olan Adıyaman'da kayıp çalışma saatinin %48,1 olduğu tespit edilmiştir. Çalışma saatlerindeki bu azalış istihdamı olumsuz etkilemiştir. Bu durum Adıyaman yerelinde ekonomik daralmanın yanı sıra ekonomik gelişmenin de olumsuz etkilendiğini göstermektedir (ILO, 2023: 4). Tablo 3'te depremden etkilenen illerde 2022 ile 2023 yıllarındaki toplam ihracat ve ithalat değişimleri incelendiğinde, bir önceki yıla oranla Adıyaman'da 2023 yılında ihracatın %30,7 ve ithalatın ise %19,19 oranında azaldığı görülmektedir. İhracat ve ithalat açısından yaşanan bu azalış Adıyaman'ın depremden en fazla olumsuz etkilenen illerden biri olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Depremden Etkilenen İllerde İhracat ve İthalat Değişimleri

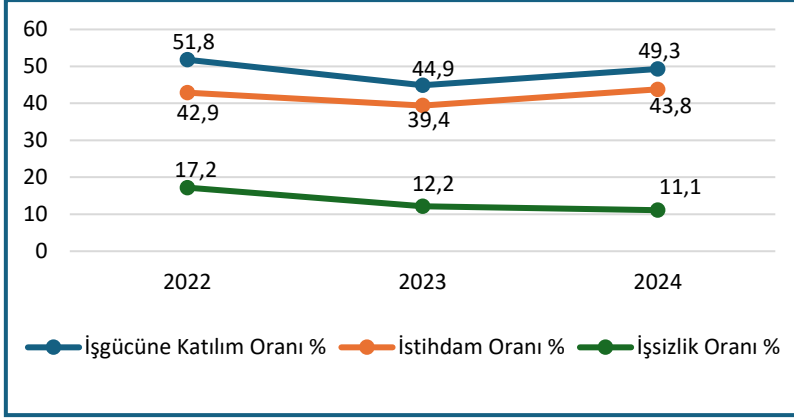
	İhracat (ABD Doları)			İthalat (ABD Doları)		
	2022	2023	Değişim	2022	2023	Değişim
Adana	2.999.369.881	2.855.274.676	-4.80	4.956.212.360	4.267.015.486	-13.91
Adıyaman	82.967.615	58.018.911	-30.07	77.137.001	62.335.212	-19.19
Diyarbakır	393.273.324	303.917.238	-22.72	158.238.419	149.680.890	-5.41
Elâzığ	366.932.402	335.038.730	-8.69	48.101.829	74.929.667	55.77
Gaziantep	10.172.779.234	9.726.544.177	-4.39	8.189.669.592	6.787.602.951	-17.12
Hatay	3.532.300.283	2.574.079.064	-27.13	7.243.590.832	5.158.596.880	-28.78
Malatya	449.649.356	386.590.118	-14.02	171.649.666	156.689.039	-8.72
Kahraman- Maraş	1.420.402.964	974.631.443	-31.38	1.837.724.700	1.239.850.835	-32.53
Şanlıurfa	304.068.561	349.748.344	15.02	354.738.065	352.553.082	-0.62
Kilis	94.553.805	81.264.354	-14.05	45.192.665	37.807.206	-16.34
Osmaniye	375.055.557	163.384.977	-56.44	935.152.671	623.346.776	-33.34

Kaynak: (Ateş, 2024)

Depremın yıkıcı etkisinin en fazla olduğu illerden biri olan Adıyaman'da üretim istihdam dengesinin bozulması nedeniyle işgücü piyasasının hem arz hem de talep tarafı ciddi anlamda olumsuz etkilenmiştir. Bu süreçte kapanan işyerlerinin olması ve iş olanaklarının kısıtlanması sonucu diğer şehirlere işgücü göçünün yaşanması işverenlerin nitelikli işgücüne ihtiyacını artırmıştır (Öcal, 2023:15). Deprem, Adıyaman işgücü piyasasında yapısal değişikliğe neden olurken yaşanan göçün de etkisiyle bazı mesleklerde eleman temininde güçlükler çekilmiştir. Deprem sonrasında işgücü talebinde artış ve işgücü arzında azalma yaşanmıştır. Deprem Adıyaman işgücü piyasasında yer alan bazı sektörlerde eleman temininde güçlüklerin yaşanmasına neden olmuştur. Bu bağlamda, eleman temininde güçlük çekilen ilk üç sektör imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret şeklinde sıralanmıştır. Bu üç sektörde ihtiyaç duyulan eleman sayısı 2022 yılında 390 iken 2023 yılında 1.015 kişi olmuştur. Adıyaman işgücü piyasasında eleman temininde en fazla güçlük imalat sektöründe çekilmiştir. Depremın neden olduğu tahribat ve yıkım inşaat sektörünü canlandırırken eleman temininde güçlük çekilmiştir. 6 Şubat 2023 depremlerinden olumsuz etkilenen Adıyaman işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde; “yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması”, “bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması”, “gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması” gibi nedenler ilk üç sırada yer almaktadır. 2023 yılında bir önceki yıla göre Adıyaman'da %94,4'lük bir oran ile “yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması” nedeni ön plana çıkmıştır (Adıyaman İPA Raporları, 2022-2023).

İşyerlerinin yıkılması ya da hasar görmesi, pazarlama faaliyetlerinde aksamanın yaşanması, çalışanların deprem sonrasında iş göremezlik durumları istihdamı azaltırken işsizliği olumsuz etkilemiştir (Fırat M. , 2022: 63). Adıyaman kent merkezinde yaşanan yıkımın fazla olması üretim istihdam dengesinin de zarar görmesine neden olmuştur. Depremın yaşandığı diğer illerde olduğu gibi Adıyaman ilinde de işçilerin hayatlarını kaybetmeleri, yeterli ve kalifiye

elemanların yokluğu, verilen ücretlerle çalışacak eleman bulunmaması, malzeme, teçhizat ve stoklarda sıkıntı yaşanması işyerlerinin yıkılmış olması istihdamı ve işsizliği olumsuz etkilemiştir (Dilekli Karatay & Çilmi, 2024: 325). Yıkıcı ve ölümcül etkisini fazlasıyla gösteren depremlerin ardından Adıyaman'da yaşanan ölümler, yaralanmalar, il dışına göç, devam eden artçı şoklar, çadır ve konteynırlarda yaşamın başlaması korku ve endişeye neden olurken işgücünün motivasyonunu olumsuz etkilemiş ve işgücü kaybına neden olmuştur. Dolayısıyla bu durum temel işgücü göstergeleri olan işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarında azalışı beraberinde getirmiştir. Şekil 1'de yer alan TÜİK verileri incelendiğinde dikkat çeken önemli nokta Adıyaman'da 2023 yılında işsizlik oranlarında 5 puanlık bir azalışın yaşanmasıdır. Bu düşüşün önemli nedenleri deprem sonrasında yaşanan ölümler, yaralanmalar, il dışına göç, işini kaybedenlerin iş bulma ümitlerini yitirmeleri ve iş aramaktan vazgeçmeleri olarak düşünülmektedir. Ayrıca, işsizlik oranlarında görülen bu azalmanın diğer bir nedeni de devletin deprem sonrasında tüm imkânlarını seferber ederek işgücü piyasasına sağladığı teşvik ve desteklerin yanı sıra pasif ve aktif istihdam politika araçlarını etkin bir şekilde kullanmasıdır. Şekil 1'de görüldüğü üzere, 2022 yılında yüzde 51,8 olan işgücüne katılım oranı 2023 yılında yaşanan depremler sonrasında yüzde 44,9'a gerilerken 2024 yılında yüzde 49,3 seviyesine çıkmıştır. İstihdam oranı 2022 yılında yüzde 42,9 iken 2023 yüzde 39,4'e gerilemiş 2024 yılında yüzde 43,8 düzeyine çıkmıştır. İşsizlik oranı 2022 yılında yüzde 17,2 iken 2023 yılında yüzde 12,2'ye 2024 yılında ise işgücü piyasasında görülen olumlu gelişmelere bağlı olarak başta inşaat olmak üzere sektörel bazda istihdamda görülen artış ile birlikte yüzde 11,1'e seviyesine düşmüştür.

Şekil 1. 6 Şubat Depremlerinden Etkilenen Adıyaman'da Temel İşgücü Göstergeleri

Kaynak: (TÜİK, 2025/B)

6 Şubat depremleri inşaat, sanayi, imalat ve tarım sektörlerinde hasara neden olmuştur (Aydınbaş, 2023: 196). Sanayi sektöründe deprem öncesine göre ham ve ara malların tedarik edilmesinde ve ulaşımda yaşanan zorluklar, bina, makine ve teçhizatın hasar görmesi, çalışanların sağlık ve psikolojik sorunları üretim miktarında düşüşlerin yaşanmasına neden olmuştur (Dündar, 2023).

3. İŞKUR'UN DEPREM SONRASI ADIYAMAN'DAKİ FAALİYETLERİ

6 Şubat depremleri nedeniyle işgücü piyasasında yaşanan olumsuzlukları gidermek, göç eden nitelikli işgücünün geri dönüşünü sağlamak, yıkılan veya kapanan işyerlerinin yeniden faal hale getirilmesi amacıyla gerekli desteklerin sunulması önem kazanmıştır (Öcal, 2023:15). 08.02.2023 tarih ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa olmak üzere 10 ilde olağanüstü hal (OHAL) ilan edilmiştir. OHAL kapsamında İŞKUR Yönetim Kurulu depremden etkilenen bu 10 il için bölgesel kriz kararı almıştır (Dörtlemmez, 2023: 18-19). İşgücü piyasasının hem arz hem de talep tarafı depremden ciddi manada

etkilenmiştir. Ekonominin temeli ve itici gücü olan işgücü piyasasında istikrarın yeniden sağlanması amacıyla kamu kurumları tarafından yürütülen sosyal politikalar sosyoekonomik açıdan refahın sağlanmasına katkı sağlamıştır. Bu bağlamda, deprem sürecinde çalışma hayatının normale dönmesi amacıyla devletin işgücü piyasasına sunduğu teşvik ve desteklerin önemli bir rolü vardır. Kamu istihdam kurumu olarak İŞKUR, 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen Adıyaman'da sunduğu hizmetler ile işgücü piyasasında yaşanan olumsuzluğu gidermede önemli bir rol oynamıştır. İŞKUR, deprem sonrasında hızlı ve çözüm odaklı politikalar ile işsiz kalan bireylerin ve işverenlerin yanında yer almıştır. Deprem sürecinde İŞKUR, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri kapsamında; bireylere meslek seçimi, mesleki becerileri geliştirme, meslek ya da iş değiştirme ve iş bulma konularında destek vermiştir. Bu destek ile işverenlerin işgücü talepleri karşılanırken iş arayanlar da kişisel ve mesleki özelliklerine uygun işlere yönlendirilerek iş bulmaları sağlanmıştır. Tablo 4'te deprem bölgesinde yer alan Adıyaman'da İŞKUR tarafından sunulan iş ve meslek danışmanlığı hizmetlerine ilişkin faaliyetler kapsamında; 2023 yılında toplam 4.451 kişi ile bireysel görüşme sağlanırken bu kişilerden 4.406'sına iş danışmanlığı ve 45'ine meslek danışmanlığı hizmeti verilmiştir. Ayrıca işveren danışmanlarınca 660 işyeri ziyaret edilerek kurum hizmetleri hakkında bilgi verilmiştir. 2023 yılında bir önceki yıla göre bireysel görüşme ve işyeri ziyareti sayılarında azalma yaşanmıştır. Ancak, 2024 yılında bu sayısal verilerde artış yaşanmıştır. 2024 yılında 15.045 kişiye iş danışmanlığı ve 196 kişiye meslek danışmanlığı hizmeti verilmiştir. Aynı yıl 1.533 işyeri işveren danışmanlarınca ziyaret edilerek kurumun teşvik ve destekleri konusunda danışmanlık hizmeti verilmiştir.

Tablo 4. Adıyaman'da İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetleri

Yıl	Bireysel Görüşme Sayısı		İşyeri Ziyareti
	İş Danışmanlığı	Meslek Danışmanlığı	
2022	20.868	216	4.118
2023	4.406	45	660
2024	15.045	196	1.533

Kaynak: (İŞKUR İstatistik tabloları, 2022-2024)

Adıyaman'da kayıtlı işsiz sayısı 2022 yılında 37.782 iken 2023 yılında bu sayı 25.238'e ve 2024 yılında ise 19.660'a gerilemiştir. İŞKUR, işverenlerin talep ettikleri işgücünü temin etmek amacıyla uygun meslek ve niteliğe sahip iş arayanları işverenlerle buluşturmaya aracılık ederek eşleştirme ve işe yerleştirme faaliyetlerini yerine getirmeye çalışmıştır. Tablo 5'te görüldüğü üzere 2022 yılında Adıyaman işgücü piyasasında 5.509 kişilik açık iş talebi alınırken 1.841'i kadın ve 2.611'i erkek olmak üzere toplam 4.452 kişi işe yerleştirilmiştir. 2023 yılında depremin olumsuz etkileri sonucu 3.494 kişilik açık iş talebi alınırken 642'si kadın ve 663'ü erkek olmak üzere toplam 1.305 kişi işe yerleştirilerek işgücü piyasasının işgücü ihtiyacı giderilmeye çalışılmıştır. Bir önceki yıla göre deprem yılında açık işlerin sayısında yaşanan daralmaya bağlı olarak daha az kişi işe yerleştirilmiştir. Aynı yıl alınan açık iş taleplerinin yarısından fazlası karşılanamamıştır. Deprem sonrasında yaşanan ölümler, yaralanmalar, göçler, ücret yetersizliği, kayıt dışı istihdam, sosyal güvencenin olmaması, kamuda kadro beklentisi nedeniyle kamuda çalışmanın özel sektöre tercih edilmesi gibi nedenler işverenlerden alınan açık işlerin tamamının karşılanmasını kısmen olumsuz etkilemiştir. 2024 yılında ise işgücü piyasasında görülen iyileşme ile birlikte açık iş ve işe yerleştirme sayılarında artışın yaşandığı görülmektedir.

Tablo 5. 6 Şubat Depreminden Etkilenen Adıyaman'da Açık İşler ve İşe Yerleştirme

Yıl	Açık İşler	İşe Yerleştirme		Kayıtlı İşsizler			
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2022	5.509	2.611	1.841	4.452	19.435	18.347	37.782
2023	3.494	663	642	1.305	13.685	11.553	25.238
2024	4.075	1.567	1.483	3.050	10.386	9.274	19.660

Kaynak: (İŞKUR İstatistik tabloları, 2022-2024)

İŞKUR, Covid-19 salgın sürecindeki uygulamasına benzer şekilde 6 Şubat depremlerinin işgücü piyasası üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla mevcut istihdamı korumak ve işsizliği kontrol altına almak üzere pasif ve aktif istihdam politikası araçlarını kullanmıştır.

3.1. Pasif İstihdam Politikası Araçları

Deprem sürecinde, işgücü piyasası için tüm imkânlar seferber edilerek işverenler, çalışanlar ve işini kaybedenler korunmaya çalışılırken işsizlik sebebiyle meydana gelen gelir kayıpları giderilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, işsizlik ödeneği ve kısa çalışma ödeneğinin yanı sıra deprem nedeniyle iş akdi sona eren ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayanlara nakdi ücret desteği verilmiştir (Işıkhân, 2023: 5). İŞKUR, yaşanan bu süreçte depremden etkilenen diğer illerde olduğu gibi Adıyaman ilinde de pasif istihdam politika araçları olan işsizlik ödeneği, kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği ile istihdamı korumaya ve yaşanan gelir kaybını önlemeye çalışmıştır. Tablo 6'da görüldüğü üzere Adıyaman'da 2022 yılında 8.866 kişi işsizlik ödeneği başvurusunda bulunurken depremin yaşandığı 2023 yılında 12.594 kişi işsizlik ödeneğine başvuruda bulunmuş ve bu kişilerden 3.621'i işsizlik ödeneğini almaya hak kazanmıştır. 2024 yılında ise 13.020 kişi işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmuş ve 4.421 kişi bu ödeneği hak etmiştir.

Tablo 6. Adıyaman'da İşsizlik Sigortası Faaliyetleri

Yıl	İşsizlik Ödeneği Başvurusu	İşsizlik Ödeneği Hakedenler		
		Erkek	Kadın	Toplam
2022	8.866	2.612	1.079	3.691
2023	12.594	2.408	1.213	3.621
2024	13.020	3.216	1.205	4.421

Kaynak: (İŞKUR İstatistik tabloları, 2022-2024)

08.02.2023 tarih ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinden etkilenen 10 ilde işçi çıkarmayı önlemek ve istihdamı korumak amacıyla bölgesel kriz sebebiyle kısa çalışma başvuruları alınmış ve ödemeler yapılmıştır. Kısa çalışma ödeneği kapsamında depremden etkilenen Adıyaman'da gerekli şartları sağlayan 8.289 kişiye uzatmalar dâhil 70.314.845,01 TL. ödeme yapılmıştır (İŞKUR 12. Genel Kurul Raporu, 2023: 87).

125 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile işveren tarafından kısa çalışma uygulamasına tabi tutulan kişilerden gerekli prim şartlarını taşımadığı için kısa çalışma ödeneğine hak kazanamayanlar ile deprem sonucu işyerinin kapanması nedeniyle işsizlik ödeneğine başvuranlardan gerekli prim şartlarını taşımayanlara nakdi ücret desteği (NÜD) verilmesi kararı alınmıştır. Hak sahiplerine günlük 133,44 TL. nakdi ücret desteği verilmiştir (İŞKUR Faaliyet Raporu, 2023: 94). Deprem sonrasında Adıyaman'da nakdi ücret desteği kapsamında 8.161 kişiye 72.804.403,32 TL. ödeme yapılmıştır. Nakdi ücret desteği depremden etkilenenlere sosyal ve ekonomik açıdan önemli katkılar sağlamıştır (İŞKUR 12. Genel Kurul Raporu, 2023: 87).

3.2. Aktif İstihdam Politikası Araçları

Deprem sonrasında İŞKUR aktif istihdam politikası araçları olan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim ve toplum yararına programlar ile istihdamın artmasına ve işsizliğin azalmasına katkı sağlamaya çalışmıştır. Öncelikli olarak kurs ve programları teşvik ve nitelikli işgücünün yetiştirilmesi amacıyla “istihdama dönüş programı”nı yürürlüğe koydu. Bu program kapsamında depremden en fazla etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illerinde ve İslâhiye ile Nurdağı ilçelerinde kurs ve programlardan yararlanan işverenlerin istihdam taahhüt oranı %70’ten %30’a düşürülürken depremden etkilenen diğer illerde ise kurs ve programlardan yararlanan işverenlerin istihdam taahhüt oranı %70’ten %40’a düşürülmüştür. Kurs ve işbaşı eğitim program katılımcılarına ödenen 653,93 TL cep harçlığı %30 artırılarak 850,10 TL ödenmiştir. Bu düzenlemeyle işgücü piyasasının toparlanması, nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması iş arayanların mesleki eğitim ve becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Böylece işverenler ile iş arayanlar arasında uyum sağlanmaya çalışılmıştır (İŞKUR Bülten, 2023: 15).

İŞKUR, işverenlerin ihtiyacı olan işgücünü temin etmek amacıyla mesleki eğitimler düzenleyerek işgücüne beceri ve nitelik kazandırmaya ve istihdamlarını sağlamaya çalışmaktadır (İŞKUR Faaliyet raporu, 2023: 55). Depremin olumsuz etkilediği illerde İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının almış olduğu kararlar doğrultusunda düzenlenen mesleki eğitim kursları ile işgücü piyasasının nitelikli işgücü ihtiyacı giderilmeye çalışılmıştır. Tablo 7’de görüldüğü üzere 2022 yılında Adıyaman’da 19 mesleki eğitim kurs programı düzenlenmiş ve kurs programlarına 299’u erkek ve 171’i kadın olmak üzere toplam 470 kişi katılım sağlamıştır. 2023 yılında ise depremin etkilediği Adıyaman’da mesleki eğitim kursu düzenlenmemiştir. Mesleki eğitim kurslarının düzenlenmemesinin en önemli nedeni işgücü piyasasında işverenleri ve iş arayanları olumsuz etkileyen depremin etkin olduğu düşünülmektedir. 2024 yılında ise bir kurs programı düzenlenmiş olup bu programa 3’ü erkek ve 9’u kadın olmak üzere toplam 12 kişi katılım

sağlamıştır. Depremın olumsuz etkilediği Adıyaman’da kuruma kayıtlı işsizlerin gelir desteği sağlaması ve sosyal güvencenin olması nedeniyle daha çok toplum yararına programları tercih ettikleri düşünülmektedir.

Tablo 7. Adıyaman’da Düzenlenen Mesleki Eğitim Kurs Programları

Yıl	Mesleki Eğitim Kursları			
	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı		Toplam
		Erkek	Kadın	
2022	19	299	171	470
2023	0	0	0	0
2024	1	3	9	12

Kaynak: (İŞKUR İstatistik tabloları, 2022-2024)

İŞKUR, uyguladığı işbaşı eğitim programları (İEP) ile kuruma kayıtlı işsizlerin kuruma kayıtlı işyerlerinde mevcut teorik bilgilerini pratiğe dönüştürmelerine, mesleki tecrübe kazanmalarına ve çalışma hayatında daha rahat bir iş bulmalarına katkı sunmaya çalışmaktadır. Aynı zamanda işverenlere de ihtiyacı olan işgücünü tanıma fırsatı vermektedir (İŞKUR Faaliyet raporu, 2023: 55). Deprem öncesinde olduğu gibi deprem sonrasında da işbaşı eğitim programları ile işgücü piyasasının nitelikli işgücü ihtiyacı giderilmeye çalışılmıştır. Tablo 8’de görüldüğü üzere 2023 yılında depremin etkilediği Adıyaman’da toplam 195 işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Bu programlara 1.080’i kadın ve 1.231’i erkek olmak üzere toplam 2.311 kişi katılmıştır. Bir önceki yıla göre program ve katılımcı sayılarında yaşanan düşüşün nedeni işgücü piyasasını olumsuz etkileyen depremin etkin olduğu düşünülmektedir. Deprem sonrasında işbaşı eğitim programlarında mevzuatta yapılan değişiklik ve işgücü piyasasında meydana gelen iyileşme ve toparlanma sonucu program ve katılımcı sayılarında artış yaşanmaya başlamıştır. Bir önceki yıla göre 2024 yılında hem program hem de katılımcı sayısı artmıştır. 2024 yılında 252 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş

olup bu programlara 1.022'si erkek ve 1.917'si kadın olmak üzere toplam 2.939 kişi katılım sağlamıştır.

Tablo 8. Adıyaman'da Düzenlenen İşbaşı Eğitim Programları

Yıl	İşbaşı Eğitim Programı			
	Prog. Sayısı	Katılımcı Sayısı		Top.
		Erkek	Kadın	
2022	545	2.368	1.985	4.353
2023	195	1.231	1.080	2.311
2024	252	1.022	1.917	2.939

Kaynak: (İŞKUR İstatistik tabloları, 2022-2024)

Kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapılarak düzenlenen Toplum Yararına Programlar (TYP) ile afet, salgın, acil durum, sosyal kriz ve diğer mücbir sebeplerin meydana geldiği dönemlerde kamu hizmetleri desteklenmektedir. Bu programlar, başta özel politika gerektiren gruplar olmak üzere işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engellerken katılımcılara geçici gelir desteği sağlamaktadır (İŞKUR İLMEK Faaliyet Raporu, 2023: 12). Deprem nedeniyle OHAL kapsamında yer alan illerde TYP'den en fazla 9 ay yararlanabilir şartı kaldırılmış ve aynı adreste bulunan kişilerden sadece birisi katılır şartı toplu yaşam alanlarında kalanlar için aranmaz şeklinde değiştirilmiştir (Kılıç Görmezöz, 2023: 14). Tablo 9'da depremin etkilediği Adıyaman'da 2022 yılında düzenlenen toplum yararına programlardan toplam 1.045 kişi yararlanırken deprem nedeniyle mevzuatta yapılan değişiklik ile birlikte 2023 yılında 10.204'ü erkek ve 8.085'i kadın olmak üzere toplam 18.289 kişi yararlanmıştır. 2024 yılında ise 3.218 kişi toplum yararına programlardan yararlanmıştır. İŞKUR'un 6 Şubat depremlerinden sonra aktif işgücü kapsamında en fazla kullandığı politika aracı toplum yararına programlar olmuştur. Deprem nedeniyle ekonomik zorluklar çeken bireylere geçici süreyle de olsa asgari ücret düzeyinde gelir desteği sağlaması, sosyal güvencenin olması ve kamuda kadro beklentisi gibi nedenlerle

kamuda çalışmanın özel sektöre tercih edilmesi bu programı cazip hale getirmiştir. Toplum yararına programlardan yararlanan katılımcı sayılarının yüksek olması bu söylenenleri doğrulamaktadır. Bu durum, deprem sonrasında politikaların “beceri kazandırma” yerine “doğrudan gelir desteği ve geçici kamu istihdamı” yönüne kaydığını göstermektedir.

Tablo 9. Adıyaman’da Düzenlenen Toplum Yararına Programlar

2022			2023			2024		
Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
351	694	1.045	10.204	8.085	18.289	830	2.388	3.218

Kaynak: (İŞKUR Adıyaman İİMEK Raporları, 2022-2024)

3.3. Aktif ve Pasif İstihdam Politikalarının Uzun Vadeli Etkileri

Aktif ve pasif istihdam politikaları birbiriyle rekabet eden değil tamamlayıcı araçlardır. Aktif politikaların uzun vadeli hedefi, işgücü piyasasının verimliliğini artırmak ve işsizliği sürdürülebilir bir şekilde azaltmaktır. Aktif politikaların etkisinin heterojen olduğu; bazı programların işe yerleştirmeyi artırdığı, bazılarının ise kısa vadede etkin olmadığı bilinmektedir. Aktif politikalar eğitim ve beceri geliştirme üzerinden iş gücünün niteliklerini artırarak işgücü piyasasına girişte avantaj sağlayabilir; ancak bu etkinin uzun vadede sürdürülebilir olması için sürekli güncellenen programlara ihtiyaç vardır. Pasif politikalar, özellikle işsizlik sigortası ve sosyal yardımlar kısa vadede gelir desteği sağlasa da uzun vadede işgücü piyasası dışına çıkmayı teşvik edebilir. Bu durum, iş arama motivasyonunu azaltarak işgücü piyasasındaki aktif katılımı düşürebilir. Aktif ve pasif istihdam politikaları arasındaki dengesizliğin uzun vadeli ekonomik ve sosyal etkileri değerlendirildiğinde; pasif politikalar kısa vadede çözüm sağlasa da sürdürülebilir iş yaratımı ve istihdam artışı sağlamakta yetersizdir. Aktif politikalar ise uzun vadede sürdürülebilir istihdam yaratma potansiyeline sahiptir. Ancak aktif politikalar daha uzun vadeli pozitif etki yaratma potansiyeline sahip olmakla

birlikte, uygulama aşamasındaki kaynak, hedef kitle ve program tasarımındaki eksikliklerin giderilmesi beklenen etkilere ulaşma konusunda kolaylık sağlayacaktır.

SONUÇ

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem Adıyaman işgücü piyasasını olumsuz etkilemiştir. Deprem, üretimden satışa, pazarlamadan lojistiğe hemen tüm ekonomik faaliyetlerde yavaşlamaya neden olurken, işletmelerin kısmen veya tamamen kapanmasına yol açmıştır. Yıkıcı ve ölümcül sonuçlarıyla işgücü piyasasında belirsizlikler meydana gelirken işverenlerin bir kısmının iş yerlerini ve çalışanların da bir kısmının işlerini kaybetmelerine neden olmuştur. Tarım, sanayi ve hizmetler sektöründe üretici ve tüketici konumundaki tüm bireyler üzerinde ciddi bir tahribata neden olmuş, bireyleri iş ve gelir kaybına uğratmıştır. Depremin Adıyaman işgücü piyasası üzerinde meydana getirdiği bu olumsuz etki aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır. Toplum yararına programların kamu hizmetlerini desteklemesi, istihdam ile birlikte katılımcılara gelir desteği ve sosyal güvence sağlaması işgücü piyasasından kopuşları ve il dışına göçü önemli derecede önlemiştir. Ayrıca pasif istihdam politikaları da işyerini kaybeden işverenlere ve işini kaybeden bireylerin işgücü piyasasından kopmalarını önlemiştir. Pasif ve aktif istihdam politika araçlarının etkin şekilde kullanılması Adıyaman'dan göç eden işgücünün geri dönüşünü teşvik ederken ve ilin ekonomisinin yeniden canlanmasına katkı sağlamıştır.

Bu çalışmanın temel bulgusu; 6 Şubat depremleri, Adıyaman işgücü piyasasında ciddi bir şok etkisi yaratmıştır. Adıyaman'da deprem nedeniyle işyerlerinin hasar görmesi, işgücünde yaşanan göç, işgücünün sektör değiştirmesi ve sanayide çalışan işgücünün inşaat sektörüne yönelmesi imalat sektörünü ve üretimi

olumsuz etkilerken işgücü açığının oluşmasına neden olmuştur. Deprem sürecinde devlet işgücü piyasasına yönelik yaptığı çeşitli düzenlemeler sonucu verdiği teşvik ve destekler ile çalışanları ve işverenleri korumaya çalışmıştır. Bu bağlamda, kamu istihdam kurumu olan İŞKUR depremin çalışma hayatında meydana getirdiği tahribatı gidermek, işgücü piyasasının toparlanmasını sağlamak, nitelikli işgücü ile işverenleri buluşturmak amacıyla tüm imkânlarını seferber etmiştir. Deprem sonrasında kısa çalışma ödeneği, işsizlik ödeneği, nakdi ücret yardımı ile istihdamın korunmasına ve aktif işgücü programları kapsamında düzenlediği işbaşı eğitim programları, mesleki eğitim kursları, toplum yararına programlar ile işsizliği kontrol altına almaya çalışmıştır. Uygulanan bu kurs ve programlar ile işsizlik oranlarının deprem öncesi düzeyin altına inmesine katkı sağlamıştır. İŞKUR'un pasif ve aktif istihdam politikaları kapsamında Adıyaman'da en fazla kullandığı kısa çalışma ödeneği, nakdi ücret desteği ve toplum yararına programların işgücü piyasasına olumlu yansımaları olmuştur. Ancak kalıcı istihdam için kapsamlı ekonomik teşviklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda, istihdamı artırmanın ve işsizliği azaltmanın temel yolu yatırımları ve üretimi artırmak, yeni iş alanlarını oluşturmaktır. 6 Şubat depremlerinin Adıyaman işgücü piyasası üzerindeki olumsuzluklarını en aza indirmek, üretim-istihdam dengesini yeniden kurmak ve sağlıklı bir işgücü piyasasının oluşmasına katkı sağlamak amacıyla geliştirilen bazı öneriler şöyle sıralanabilir;

- Deprem bölgesinde yer alan Adıyaman'ın demografik yapısı, işgücü potansiyeli, eğitim düzeyi, göç alıp vermesi, sermaye yapısı, enerji kaynakları, aldığı teşvikler ve ulaşım gibi temel belirleyici faktörler işsizlik oranlarını etkilemektedir. Dolayısıyla ilin mevcut potansiyeli göz önünde bulundurularak istihdam sağlayacak yatırımcılara Adıyaman'da yatırım yapmaları halinde sermaye, enerji, ulaşım, vergi indirimi gibi teşvik ve destekler sağlanmalıdır. İstihdamın artırılması için özel sektör yatırımlarının desteklenmesi, yüksek işgücü maliyetlerinin düşürülmesi, girişimcilerin önündeki bürokrasi engelinin

kaldırılması, kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması sağlıklı bir işgücü piyasasının oluşmasına katkı sağlayacaktır. Adıyaman yerelinde sağlıklı bir işgücü piyasası için kamu ve özelde yer alan tüm aktörlerin katılımıyla istihdam odaklı politikalar geliştirmelidir. Bu bağlamda, hizmet sunumunun daha hızlı ve etkin olması için Belediye, SGK, İŞKUR, Maliye, KOSGEB, Kalkınma ajansı ve STK'lar gibi kurum/kuruluşlar arasındaki koordinasyon güçlendirilmeli ve teşvik edici bir yaklaşımla hizmet verilmelidir. İstihdam odaklı yatırım ve üretim faaliyetleri esas alınmalı ve desteklenmelidir. Deprem sonrası için en fazla ihtiyaç duyulan sektör ve mesleklerde istihdama odaklanarak istihdamın teşvik edilmesi bireysel ve toplumsal refaha katkı sağlayacaktır. Dolayısıyla, küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) finansal sermaye desteğinin sağlanması, daha fazla iş imkânı, ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlanmış olacaktır. Depremin yıkıcı ve ölümcül etkisinin yanı sıra bireyi ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan olumsuz etkileyen işsizliğe çözüm olarak kamu ve özel sektörün katkılarıyla istihdam seferberliği ilan edilmelidir.

- İşgücü piyasasına henüz dâhil olup çalışan ve iş tecrübesi kazanmadan deprem nedeniyle işten ayrılan bireylerin deprem sonrasında tekrar işlerine dönme ihtimallerinin düşük olması nedeniyle bu kesimde yer alanların istihdam garantili kurs programlarından ve işbaşı eğitim programlarından yararlanmaları iş yeri uyumu için fayda sağlayacaktır. Deprem nedeniyle staj programlarından yeterince faydalanamayan gençler için deprem sonrasında istihdamlarını sağlayacak dijital becerilerini geliştiren mesleki eğitim programlarının düzenlenmesi faydalı olacaktır. Ancak, geçici süreyle de olsa asgari ücret düzeyinde gelir desteği sağlanması, sosyal güvencenin olması ve kamuda kadro beklentisi gibi nedenlerle toplum yararına programlar daha fazla tercih edilmektedir. Dolayısıyla hem işverenler hem de mesleği olmayan iş arayanlar açısından mesleki eğitim kurs ve işbaşı eğitim programlarını daha cazip hale getirecek ve işgücü piyasasını canlandıracak mevzuat değişikliğine ihtiyaç vardır.

Mesleki eğitim kursları ve iş başı eğitim programlarındaki azalış vasıflı işgücünün yetişmesinde problemlerin yaşanmasına neden olabilir. Dolayısıyla işgücünü vasıflı hale getiren bu kurs ve programların arttırılması işgücünün verimliliğini arttıracaktır. Adıyaman yerelinde deprem sonrasında etkin ve sürdürülebilir istihdam politikalarının geliştirilmesi kırılgan ve dezavantajlı durumda bulunan işgücünün işgücü piyasasına yeniden entegrasyonuna ve ilin ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacaktır.

- Adıyaman'da üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilerek AR-GE faaliyetlerinde özel sektöre destek verilmesi, bilginin sanayiye ve üretime aktarılmasının sağlanması, eğitim programlarının gelişen teknolojiyi takip etmesi istihdama katkı sunacaktır. Ayrıca, Adıyaman üniversitesinde beyin göçünü önlemek amacıyla mühendis, mimar, şehir planlamacıları ve konu ile ilgili araştırmacıların bilimsel çalışmalarına hibe şeklinde teşvik ve destekler sağlanmalıdır. Deprem nedeniyle il dışına göç eden nitelikli işgücünün geri dönüşünü sağlamak amacıyla barınma, ücret, sosyal güvence, çalışma ortamının ve şartlarının iyileştirilmesi önem arz etmektedir.

- İşgücü piyasasında yer alan işletmelerin depreme dayanıklı yapı, makine ve teçhizat kullanmaları meydana gelecek hasarları azaltmaya, üretimin sürekliliğine katkı sağlayacak ve iş kaybını önleyecektir. Depreme karşı önceden hazırlıklı olmak, gerekli işbirliğinin sağlanarak planlamaların yapılması deprem sonrasında istihdamın korunmasına ve sürekliliğine katkı sağlayacaktır.

- İşgücü piyasasında kırılgan kesim olarak nitelendirilen engelli bireyler üzerinde depremin meydana getirdiği olumsuzlukları gidermek amacıyla yeterli ve etkin danışmanlık hizmetleri verilmelidir. Böylece işgücü piyasasına erişilebilirlikleri sağlanarak istihdam edilmelerine katkı sunulmalıdır. Bu bağlamda, engellilere yönelik mesleki eğitim kursları ve kendi işini kurma hibe

- Sağlıklı bir işgücü piyasası için sanayi bölgelerinde deprem koordinasyon merkezleri kurulmalı, eğitimler verilmeli, işletmelerin depreme karşı sorumluluk bilinciyle hareket etmeleri, işletmelerin plan ve politikalarını gözden geçirmeleri sağlanmalıdır.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması yoktur.

Destek/Finansman Bilgileri:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu makale için etik kurul kararına ihtiyaç yoktur.

KAYNAKÇA

- Adıyaman İPA Raporları. (2022-2023). *Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları ve Sektörler*. Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırması İl Raporları, Ankara. 10 01, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- AFAD. (2023). *06 Şubat 2023 Pazarcık-Elbistan Kahramanmaraş (Mw: 7.7 – Mw: 7.6) Depremleri Raporu*. Ankara: Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürlüğü Deprem Dairesi Başkanlığı.
- Ateş, E. (2024). Depremlerin Uluslararası Ticaret Üzerine Etkisi: 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Örneği. *Türk Deprem Araştırma Dergisi*, 6(1), 236-250. 07 10, 2025 tarihinde <https://doi.org/10.46464/tdad.1454177> adresinden alındı
- Aydınbaş, G. (2023). Sosyoekonomik Boyutuyla Türkiye’de Depremler. G. v. Karakuş içinde, *osyal Bilimlere Çok Yönlü Yaklaşımlar: Tarih, Turizm, Eğitim, Ekonomi, Siyaset ve İletişim* (s. 408). Gaziantep: Özgür Yayınları. <https://doi.org/https://doi.org/10.58830/ozgur.pub98>
- Boz, U. (2025). Kahramanmaraş merkezli depremin insan kaynakları sürecine etkisi: Hatay örneği. . *İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Disiplinlerarası Yenilik Araştırmaları Dergisi*.
- Çetinkaya, E., & Torun, M. A. (2023). 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremlerden Sonra İŞKUR’UN Uyguladığı İşgücü Piyasası Politikaları. E. ÇETİNKAYA içinde, *Tüm Yönleriyle Depremler ve Etkileri* (s. 65). Ankara: Berikan.
- Demirbaş, M., & Görücü, İ. (2024). *6 Şubat Depremlerinin Malatya’da İstihdam Üzerindeki Etkilerinin Türkiye İş Kurumu Kayıtlarına Göre Analizi(22)*, 1-14.

- Dilekli Karatay, Z., & Çilmi, M. (2024). Deprem Sonrası Yaşanan Zorunlu Göç ve İstihdam Problemi. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 15(1), 314-333. <https://doi.org/https://doi.org/10.54688/ayd.1404876>
- Dörtlemez, Y. H. (2023). Kriz ve Afet Dönemlerinde Türkiye İş Kurumu Tarafından Uygulanan Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği. *Türkiye İş Kurumu İstihdamda 3i Dergisi*(38), 8 - 15.
- Dündar, H. Ç. (2023). 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin iş dünyasına etkileri. *Çevre Şehir ve İklim Dergisi*, 2(4), 262-281. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/csid/issue/79302/1325042> adresinden alındı
- Fırat, M. (2022). Deprem ve toplumsal etkileri. *Tezkire Dergisi*, 31(80), 47-72.
- ILO. (2023). *Şubat 2023 Depreminin Türkiye’de İşgücü Piyasası Üzerindeki Etkileri*. 08 15, 2025 tarihinde <https://www.ilo.org/tr/publications/subat-2023-depreminin-turkiyede-isgucu-piyasasi-uzerinde-etkileri> adresinden alındı
- İPA. (2019). *İşgücü Piyasası Araştırması Türkiye Raporu*. Ankara: Türkiye İş Kurumu.
- Işıkhan, V. (2023). *Bakan Sunuşu*. Türkiye İş Kurumu 2023 Yılı Faaliyet Raporu. 08 10, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- İŞKUR 12. Genel Kurul Raporu. (2023). Türkiye İş Kurumu. 06 08, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- İŞKUR Adıyaman İİMEK Raporları. (2022-2024). Türkiye İş Kurumu. 08 16, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- İŞKUR Bülten. (2023). *Depremden Etkilenen İllere Yönelik İstihdama Dönüş Programı*. 09 07, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/istatistikler/> adresinden alındı

- İŞKUR Faaliyet raporu. (2023). Türkiye İş Kurumu. 08 07, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- İŞKUR Faaliyet Raporu. (2023). Türkiye İş Kurumu. 06 18, 2025 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- İŞKUR İİMEK Faaliyet Raporu. (2023). Türkiye İş Kurumu. 09 10, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı
- İŞKUR İstatistik tabloları. (2022-2024). 09 09, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/istatistikler/> adresinden alındı
- Kasapoğlu, A., & Ecevit, M. (2003). Impact of the 1999 East Marmara earthquake in Turkey. *Population and Environment*, 24(4), 339-358.
- Kılıç Görmezöz, K. (2023). Türkiye yüzyılı vizyonu doğrultusunda İŞKUR istihdam hizmetleri. *Türkiye İş Kurumu İstihdamda 3i Dergisi*(39), 8-19.
- Konya, S. (2025). Türkiye'nin Deprem Gerçeği: 6 Şubat 2023 Depremlerinin İşgücü Piyasasına Etkileri. *Türk Deprem Araştırma Dergisi*, s. 126-136.
- Marangoz, M., & İzci, Ç. (2023). Doğal Afetlerin Ekonomik, Sosyal ve Çevresel Etkilerinin 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremler Bağlamında Girişimciler Açısından Değerlendirilmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, s. 1-30.
- Öcal, M. (2023). Deprem Bölgesinde İşgücü Piyasası Nasıl Etkilendi. *Türkiye İş Kurumu İstihdamda 3i Dergisi*(38), 8-15.
- Öztekin, S., & Altunç, Ö. (2025). Türkiye'de Afeti Yönet(ebil)mek. *Academic Perspective Procedia*, 6(1), s. 122-132.
- SBB. (2023). *2023 Kahramanmaraş ve Hatay depremleri raporu*. T.C. Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB), Ankara. 08 18, 2025 tarihinde <https://www.sbb.gov.tr/2023-kahramanmaras-ve-hatay-depremleri-raporu/>. adresinden alındı
- SBB. (2024). *Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Yeniden İmar ve Gelişme Raporu*. T.C. Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı,

6 Şubat Depremlerinin Adıyaman İşgücü Piyasası Üzerindeki Etkilerinin Türkiye İş Kurumu Verilerine Göre Analizi

Ankara. <https://www.sbb.gov.tr/kahramanmaraş-ve-hatay-depremleri-yeniden-imar-ve-gelisme-raporu/> adresinden alındı

Sezik, M. (2024). 6 Şubat depremlerinin Adıyaman kent kimliğine etkisi. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 418-440.

SGK. (2022). 08 16, 2025 tarihinde <https://www.turob.com/tr/bilgi-merkezi/istatistikler/2023/show/1085/aramlik-2022-turkiye-sgk-sigortali-istatistikleri> adresinden alındı

SGK. (2023). 08 16, 2025 tarihinde Aralık İstatistik Bülteni: <https://www.turob.com/tr/bilgi-merkezi/istatistikler/2024/show/1247/aramlik-2023-turkiye-sgk-sigortali-istatistikleri> adresinden alındı

Şahin, G. A. (2009). *Kentsel Afet Risklerine Karşı Zarar Azaltma Stratejilerinin Geliştirilmesi. Doktora Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Şehir Planlama Anabilim Dalı.

TEPAV. (2023). *Deprem Bölgesinde Sürdürülebilir İş Gücü İstihdamı: İhtiyaçlar ve Fırsatlar*. Ankara: Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı.

TÜİK. (2025/A). *İllerin aldığı, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 1980-2024*. 5 18, 2025 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Search/Search?text=g%C3%B6%C3%A7> adresinden alındı

TÜİK. (2025/B). 08 15, 2025 tarihinde İl düzeyinde işgücüne katılma, İstihdam İşsizlik Oranları: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucret-108&dil=1> adresinden alındı

Türkiye İPA. (2023). *Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler*. Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırması Türkiye Raporu, Ankara. 10 05, 2024 tarihinde <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/raporlar/> adresinden alındı

Yurgiden, H. (2024). Dünya'da ve Türkiye'de Afet Ekonomisi ve Afet Sigortacılığı Üzerine Bir Değerlendirme. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*(15(1-Deprem Özel Sayısı-)), 150 - 175.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

On February 6, 2023, two earthquakes measuring Mw7.7 and Mw7.6 struck the districts of Pazarcık and Elbistan in Kahramanmaraş, significantly affecting the provinces of Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Malatya, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Kilis, and Osmaniye, causing destruction and loss of life. In these earthquakes, 50,783 people lost their lives, 115,353 were injured, and 37,984 buildings were destroyed. The earthquake negatively impacted people physically, mentally, socially, and economically, leading to loss of employment and income, and the inability to meet basic needs such as shelter, food, healthcare, and education. Approximately 14 million people were adversely affected by the earthquake, which damaged agricultural areas, workplaces, and factories. According to SGK data, the number of workers decreased by 23.6% (446,000) and the number of workplaces decreased by 30.2% (66,000) in 11 provinces. The loss of workplaces has led to a decrease in employment opportunities, migration to other regions, and the creation of a labor shortage. Adıyaman, one of the provinces most affected by the February 6 earthquakes, saw 8,387 people lose their lives, 17,499 people injured, 1,485 buildings destroyed, 68,000 buildings damaged, and 6,108 buildings requiring urgent demolition. The deaths, injuries, and displacement resulting from the earthquakes in Adıyaman have negatively impacted the labor market. All these events have made it difficult for employers to find qualified labor. Efforts have been made to revive commercial life with the support provided by public institutions in identifying and resolving the issues in the labor market.

The purpose of this study is to analyze the effects of the February 6 earthquakes on the Adıyaman labor market in light of Turkey Employment Agency (İŞKUR) data, to understand the economic and social situation in the province, and to contribute to the creation and development of policy recommendations for the future. This study is important for monitoring and evaluating the changes and developments caused by the February 6 earthquakes on the Adıyaman labor market and for developing policies to be implemented in the future. In this article, the effects of the earthquakes on the Adıyaman labor market and the passive and active employment policies implemented by İŞKUR during the

process are examined from an academic perspective, emphasizing the importance of post-earthquake employment strategies.

Method

In this study, which uses descriptive statistical methods, the effects of the February 6 earthquakes on the Adiyaman labor market were analyzed based on data from the Turkish Employment Agency (İŞKUR). The analysis conducted using İŞKUR data is critical for understanding the economic and social situation in the province. İŞKUR data reveals an increase in unemployment, a decrease in the number of job openings, a reduction in the number of job placements, sectoral contraction, and the need for employment programs in the short term. The focus of the study is on İŞKUR's efforts to protect employment and prevent income loss in Adiyaman through passive employment policy tools, and to contribute to increasing employment and reducing unemployment through active employment policy tools. Additionally, data from the Turkish Statistical Institute (TÜİK) and the Social Security Institution (SGK) were also used in this study.

Findings (Results)

The main finding of this study is that the February 6 earthquakes had a serious shock effect on the Adiyaman labor market. Damage to workplaces, migration of the workforce, sectoral shifts in the workforce, and the shift of the industrial workforce to the construction sector had a negative impact on the manufacturing sector and production, while also causing a labor shortage. During the earthquake process, the government sought to protect workers and employers through various regulations, incentives, and support measures targeting the labor market. In this context, the public employment agency İŞKUR mobilized all its resources to address the damage caused by the earthquake to the workforce, facilitate the recovery of the labor market, and connect employers with qualified labor. It has sought to control unemployment by providing short-time working allowances, unemployment benefits, cash wage assistance to protect employment, and on-the-job training programs, vocational training courses, and community service programs organized under active labor force programs. The passive and active labor force policies implemented by İŞKUR in Adiyaman have had positive effects on the labor market and contributed to preventing unemployment. However, the fundamental way to increase employment and

reduce unemployment is to increase investments and production and create new job opportunities.

Conclusion and Discussion

The two major earthquakes centered in Kahramanmaraş caused a slowdown in almost all economic activities, from production to sales, marketing to logistics, and led to the partial or complete closure of businesses. With their destructive and deadly consequences, they created uncertainty in the labor market and caused some employers to lose their workplaces and some employees to lose their jobs. The earthquakes have caused significant damage to all individuals in the agriculture, industry, and services sectors, both as producers and consumers, resulting in job and income losses for individuals. To minimize the negative impacts, restore the production-employment balance, and contribute to the development of a healthy labor market, the following recommendations have been developed:

- Focusing on employment after the earthquake and encouraging employment will contribute to individual and social well-being. Incentives and support for small and medium-sized enterprises (SMEs), such as financial capital, energy, transportation, and tax breaks, will contribute to more job opportunities and economic and social development.
- Increasing the number of courses and programs that improve the skills of the workforce will increase the productivity of the workforce.
- In order to ensure the return of skilled labor that has migrated outside the province due to the earthquake, it is important to improve housing, wages, social security, and working conditions and environments.
- The use of earthquake-resistant structures, machinery, and equipment by businesses in the labor market will reduce damage, contribute to the continuity of production, and prevent job losses. Being prepared for earthquakes in advance and making plans through necessary cooperation will contribute to the protection and continuity of employment after an earthquake.